

Novi plan rasta za Zapadni Balkan

*Jačanje društveno-ekonomske
konvergencije zapadnog Balkana
sa EU i ubrzavanje reformi EU*

OKTOBAR 2024.

#WesternBalkans
#EUEnlargement
#WBGrowthPlan

PLAN RASTA ZA ZAPADNI BALKAN JE ZASNOVAN NA 4 STUBA

- 1** Jačanje ekonomske integracije sa **jedinstvenim tržištem Evropske unije**
- 2** Jačanje ekonomske integracije unutar Zapadnog Balkana kroz zajedničko regionalno tržište
- 3** Ubrzavanje temeljnih reformi
- 4** Povećana **finansijska pomoć**

Plan rasta će se implementirati kroz novi finansijski instrument: **predloženi instrument za reformu i rast za Zapadni Balkan u iznosu od 6 milijardi eura.**

€6
milijardi

€2 milijardi u grantovima

€4 milijardi u kreditima

2024-2027

Stub 1

PRIBLIŽAVANJE ZAPADNOG BALKANA JEDINSTVENOM TRŽIŠTU EU

EU će prije pristupanja otvoriti određena područja jedinstvenog tržišta EU za partnere sa Zapadnog Balkana, što će građanima donijeti opipljivu korist. Partneri sa Zapadnog Balkana će morati da preduzmu fundamentalne reforme, usklade se sa *acquis-em* i ispune svoje obaveze u okviru Zajedničkog regionalnog tržišta.

Fokus će biti na sljedećih sedam početnih prioritetnih područja:

- Slobodno kretanje robe
- Slobodno kretanje usluga i radnika
- Pristup jedinstvenom području plaćanja u eurima
- Olakšavanje drumskog transporta
- Integracija i dekarbonizacija energetskih tržišta
- Jedinstveno digitalno tržište
- Integracija u industrijske lance nabavke

Stub 2

PRODUBLJENJE REGIONALNE EKONOMSKE INTEGRACIJE U OKVIRU ZAPADNOG BALKANA

Razvoj zajedničkog regionalnog tržišta je neophodan iz dva razloga:

- oslobađanje ekonomskog potencijala regiona, stvaranje prilike za poslovanje i radnike, i transformisanje Zapadnog Balkana u privlačnije mjesto za evropske investitore. Zajedničko regionalno tržište bi s vremenom dodalo 10% regionalnog BDP-a* ekonomijama Zapadnog Balkana.
- usvajanje i implementacija standarda EU predstavlja odskočnu dasku ka jedinstvenom tržištu EU.

Stub 3

UBRZAVANJE FUNDAMENTALNIH REFORMI

Da bi povećali društveno-ekonomsku konvergenciju, partneri sa Zapadnog Balkana će morati da izvrše reforme u temeljnim oblastima.

Svaki partner sa Zapadnog Balkana će implementirati Reformsku agendu sa setom prioritetnih reformi raščlanjenih na prekretnice, takozvane „uslove plaćanja”. Njihovo ispunjavanje će pokrenuti oslobađanje sredstava iz novog Plana rasta.

Ubrzanje reformi će:

- Unaprijediti ekonomski rast uključujući privlačenje stranih investicija i jačanje regionalne stabilnosti;
- Pomoći partnerima sa Zapadnog Balkana da napreduju ka članstvu u EU

Stub 4

POVEĆANJE FINANSIJSKE POMOĆI

6 milijardi eura vrijedan Instrument za reformu i rast za Zapadni Balkan kombinuje grantove i kredite. Ovaj novi instrument dopunit će trenutnu finansijsku pomoć u okviru Instrumenta za pretprijetnu pomoć (IPA III).

Ovaj instrument ima ukupni finansijski budžet od 6 milijardi eura za period od 2024-2027, koji se sastoji od sljedećeg:

- 2 milijarde eura grantova do dogovora o reviziji višegodišnjeg finansijskog okvira
- 4 milijarde eura visoko povlašćenih kredita

KAKO ĆE FUNKCIONISATI NOVI GRANT?

Najmanje 50% ukupnog iznosa (grantova i kredita) biće upotrijebljeno za **investicije kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF)**. Preostali krediti biće namijenjeni vladama Zapadnog Balkana. **Puštanje svih fondova** zavisiće od **napretka** u implementaciji mjera iz **Reformskih Agendi**.

Isplate će se vršiti dva puta godišnje, na osnovu zahtjeva koje podnose partneri sa Zapadnog Balkana i nakon što Komisija provjeri da li su ispunjeni relevantni uslovi, preduslovi i opšti uslovi, kao što su makrofinansijska stabilnost, dobro upravljanje javnim finansijama, transparentnost i nadzor budžeta.

U slučaju da se ne ispune uslovi plaćanja, Komisija će suspendovati ili odbiti odgovarajući iznos od uplata. Zapadnobalkanski partner će imati 1-2 godine da ispuni sve uslove, inače će se iznos preraspodijeliti ostalima u narednim godinama.

